

2. Διανυσματικοί Χώροι.

Ορισμός

2.1

Έστω το σύνολο $\mathbb{F} = \mathbb{R}$ ή $\mathbb{C}$. $\mathcal{Q}_s$ Διανυσματικό χώρο επί του $\mathbb{F}$ ορίζουμε ένα μη κενό σύνολο V εφοδιασμένο με μια απεικόνιση

$$V \times V \longrightarrow V, (v_1, v_2) \longrightarrow v_1 + v_2$$

που λέγεται πρόσθεση και μια απεικόνιση

$$\mathbb{F} \times V \longrightarrow V, (\lambda, v) \longrightarrow \lambda v$$

που λέγεται πολλαπλασιασμός ενός στοιχείου του $\mathbb{F}$ με ένα στοιχείο του V , έτσι ώστε να ισχύουν:

$$(1) \quad v_1 + v_2 = v_2 + v_1, \quad \forall v_1, v_2 \in V$$

$$(2) \quad (v_1 + v_2) + v_3 = v_1 + (v_2 + v_3), \quad \forall v_1, v_2, v_3 \in V.$$

(3) υπάρχει ένα στοιχείο $0 \in V$, με την ιδιότητα

$$v + 0 = 0 + v = v \quad \text{για κάθε } v \in V.$$

(4) για κάθε $v \in V$ υπάρχει ένα στοιχείο $-v \in V$ με την ιδιότητα

$$v + (-v) = (-v) + v = 0$$

$$(5) \quad \lambda(v_1 + v_2) = \lambda v_1 + \lambda v_2, \quad \forall \lambda \in \mathbb{F} \text{ και } v_1, v_2 \in V$$

$$(6) \quad (\lambda + \mu)v = \lambda v + \mu v, \quad \forall \lambda, \mu \in \mathbb{F} \text{ και } v \in V.$$

$$(7) \quad (\lambda\mu)v = \lambda(\mu v) \quad \forall \lambda, \mu \in \mathbb{F} \text{ και } v \in V.$$

(8) $1 \cdot v = v$, $\forall v \in V$, μοναδικό του σώματος $\mathbb{F}$

Παρατήρηση
2.1

Αν V είναι διανυσματικός χώρος και $0 \in V$, τότε αυτό είναι το μοναδικό στοιχείο του V με την ιδιότητα

$$0 + v = v + 0 = v, \quad \forall v \in V.$$

Εστω $0'$ ένα άλλο στοιχείο του V με την ίδια ιδιότητα:

$$0' + v = v + 0' = v \text{ για κάθε } v \in V$$

Τότε θα πρέπει $0' = 0' + 0 = 0$. Το $0 \in V$ λέγεται μηδενικό στοιχείο του διανυσματικού χώρου V , και συμβολίζεται με 0_V .

Παρομοίως το στοιχείο $(-v) \in V$ είναι μοναδικό για κάθε $v \in V$. Πράγματι έστω w ένα στοιχείο με την ιδιότητα

$$v + w = w + v = 0_V \quad (1)$$

Τότε $-v = -v + 0_V = -v + (v + w) = (-v + v) + w = w$.

Παράδειγμα
2.1

Το σύνολο $\mathbb{R}^k$ των διατεταγμένων k -άδων (ή των διανυσμάτων διάστασης k) είναι διανυσματικός χώρος επί του $\mathbb{R}$. Πράγματι

$$(a_1, a_2, \dots, a_n) + (b_1, b_2, \dots, b_n) = (a_1 + b_1, a_2 + b_2, \dots, a_n + b_n) \in \mathbb{R}^k$$

και αντίστοιχα αν $\lambda \in \mathbb{R}$

$$\lambda(a_1, a_2, \dots, a_k) = (\lambda a_1, \lambda a_2, \dots, \lambda a_k) \in \mathbb{R}^k$$

Επιπλέον $O_{\mathbb{R}^k} = (0, 0, \dots, 0)$ και αν

$a = (a_1, a_2, \dots, a_k) \in \mathbb{R}^k$ τότε και

το $-a = (-a_1, -a_2, \dots, -a_k) \in \mathbb{R}^k$ και ισχύει
ότι $-a + a = a + (-a) = O_{\mathbb{R}^k}$.

Εύκολα αποδεικνύονται και οι υπόλοιπες ιδιότητες ενός διανυσματικού χώρου.

Παράδειγμα
2.2

α) Το σύνολο των πραγματικών συναρτήσεων μιας πραγματικής μεταβλητής $\mathcal{F}(\mathbb{R}, \mathbb{R})$, εφοδιασμένο με τη συνήδη πρόσθεση συναρτήσεων και τον πολλαπλασιασμό μιας πραγματικής συνάρτησης με ένα αριθμό $\lambda \in \mathbb{R}$ είναι ένας (πραγματικός) διανυσματικός χώρος.

β) Το σύνολο των $m \times n$ πινάκων επί του $\mathbb{R}$ ($\mathbb{R}^{m \times n}$) με τη συνήδη πρόσθεση πινάκων και τον πολλαπλασιασμό ενός πίνακα $A \in \mathbb{R}^{m \times n}$ με ένα στοιχείο $\lambda \in \mathbb{R}$, είναι διανυσματικός χώρος επί του $\mathbb{R}$.

γ) Το σύνολο $\mathbb{R}_n[x]$ των πολυωνύμων βαθμού n με πραγματικούς συντελεστές είναι ένας πραγματικός διανυσματικός χώρος.

Πρόταση
2.1

Έστω ένας διανυσματικός χώρος V επί του $\mathbb{F}$. Τότε ισχύουν τα ακόλουθα:

(1) για κάθε $\lambda \in \mathbb{F}$ έχουμε $\lambda \cdot O_V = O_V$

(2) για κάθε $v \in V$ έχουμε $O_{\mathbb{F}} \cdot v = O_V$

(3) Αν $\lambda v = 0_V$, τότε η $\lambda = 0_F$ ή $v = 0_V$.

(4) για κάθε $\lambda \in F$ και για κάθε $v \in V$, ισχύει

$$(-\lambda)v = -(\lambda v) = \lambda(-v)$$

Απόδειξη: (1) Ισχύει ότι

$$\lambda(0_V) = \lambda(0_V + 0_V) = \lambda 0_V + \lambda 0_V.$$

Έστω ότι $\lambda 0_V = w$. Τότε θα πρέπει $w + w = w$.

Εξ' ορισμού υπάρχει το $-w$ για το οποίο

$$(w+w) + (-w) = w + (-w) = 0_V.$$

Από την ιδιότητα (2) της πρόσθεσης (ορισμός 2.1)

θα ισχύει ότι

$$0_V = (w+w) + (-w) = w + (w + (-w)) =$$

$$w + 0_V = w$$

(2) Ισχύει ότι $0_F \cdot v = (0_F + 0_F)v$. Έστω $0_F \cdot v = w$.

Τότε όμοια με το (1) θα πρέπει $w + w = w$. Ομοίως με πριν δείχνουμε ότι τελικά $w = 0_V$.

(3) Έστω $\lambda v = 0_V$. Για $\lambda = 0_F$ ισχύει προφανώς.

Αν $\lambda \neq 0_F$ τότε πολλαπλασιάζοντας με το $1/\lambda$ θα

$$\text{έχουμε } (1/\lambda) \cdot \lambda v = (1/\lambda) \cdot 0_V \Leftrightarrow (1/\lambda \cdot \lambda) v = 0_V \Leftrightarrow$$

$$1 \cdot v = 0_V \Leftrightarrow v = 0_V$$

(4) Αγίνετα ως άσκηση.

Ορισμός 2.2 Έστω V ένας διανυσματικός χώρος επί του F . Ένα υποσύνολο Z του V , θα λέμεται υπόχωρος του V , αν ισχύουν τα ακόλουθα

- (1) $0_V \in Z$
- (2) αν $v, w \in Z$, τότε και $v+w \in Z$
- (3) αν $v \in Z$ και $\lambda \in F$ τότε $\lambda v \in Z$

Από τον ορισμό 2.2 προκύπτει άμεσα ότι αν ισχύουν τα (1)-(3) τότε ο υπόχωρος Z κληρονομεί όλες τις ιδιότητες του διανυσματικού χώρου V , όπως αυτές προκύπτουν από τον ορισμό 2.1. Συνεπώς και ο Z είναι ένας διανυσματικός χώρος ως προς την ίδια πρόσθεση και πολλαπλασιασμό. Αν ο Z είναι υπόχωρος του V συμβολίζεται με $Z \subseteq V$.

Παράδειγμα
2.3

Για το διανυσματικό χώρο $\mathbb{R}^2$ το υποσύνολο

$$Z = \{ (x, 0) \in \mathbb{R}^2 \mid x \in \mathbb{R} \}$$
 είναι ένας

υπόχωρος του $\mathbb{R}^2$. Πράγματι

$$(1) \quad 0_{\mathbb{R}^2} \in Z$$

$$(2) \quad \text{έστω τυχόντα } z_1, z_2 \in Z \text{ με } z_1 = (x_1, 0) \text{ και } z_2 = (x_2, 0) \text{ με } x_1, x_2 \in \mathbb{R}. \text{ Τότε}$$

$$z_1 + z_2 = (x_1, 0) + (x_2, 0) = (x_1 + x_2, 0 + 0) = (x_1 + x_2, 0) \in Z, \text{ καθώς } x_1, x_2 \in \mathbb{R}.$$

$$(3) \quad \text{έστω } z \in Z \text{ και } \lambda \in \mathbb{R}. \text{ Τότε για } z = (x_1, 0)$$

$$\lambda \cdot z = \lambda \cdot (x_1, 0) = (\lambda x_1, 0) = (\lambda x_1, 0) \in Z$$

καθώς $\lambda x_1 \in \mathbb{R}$.

Τα σύνολα

$$X = \{ (0, x) \in \mathbb{R}^2 \mid x \in \mathbb{R} \} \text{ και}$$

$$Y = \{ (x, x) \in \mathbb{R}^2 \mid x \in \mathbb{R} \}$$

Μπορούν εύκολα να δείξουν ότι είναι υποχώροι του $\mathbb{R}^2$.

Παρατήρηση 22 Για κάθε διανυσματικό χώρο V είναι προφανές ότι ο V είναι και υποχώρος του εαυτού του όπως επίσης και το σύνολο $\{0_V\}$. Επιπλέον καθώς ο V είναι διανυσματικός χώρος επί του σώματος $\mathbb{F}$, τότε για $a \in V$ το σύνολο

$$\langle a \rangle = \{ \lambda a \in V \mid \lambda \in \mathbb{F} \}$$

είναι υποχώρος του V . Τέλος αν A και B είναι υποχώροι του διανυσματικού χώρου V τότε και η τομή τους $A \cap B$ είναι υποχώρος του V .

Γενικότερα ισχύει:

Πρόταση 29 Έστω $\mathcal{Y}$ ένα μη κενό σύνολο υποχώρων ενός διανυσματικού χώρου V . Τότε και η τομή τους είναι ένας υποχώρος του V :

$$\mathcal{Y} = \{ A_1, A_2, \dots, A_k \mid A_j \subseteq V, j=1, \dots, k \}$$

τότε $A_1 \cap A_2 \cap A_3 \cap \dots \cap A_k \subseteq V$.

Απόδειξη Αφήνεται ως άσκηση.

Για ένα διανυσματικό χώρο V επί του σώματος $\mathbb{F}$ και δύο υποχώρους αυτού A και B μπορούμε να ορίσουμε το σύνολο

$$A+B = \{ \omega \in V : \omega = a+b \text{ με } a \in A \text{ και } b \in B \}$$

Εύκολα μπορεί να αποδειχθεί ότι το σύνολο αυτό είναι υπόχωρος του V και ονομάζεται άθροισμα των A και B . Το άθροισμα αυτό μπορεί να επεκταθεί σε περισσότερους από δύο υπόχωρους του V :

$$\sum_{i=1}^k A_i = A_1 + A_2 + \dots + A_k = \left\{ w \in V; w = a_1 + a_2 + \dots + a_k, a_i \in A_i, i=1, \dots, k \right\}$$

Ορισμός

2.3

Έστω ένας διανυσματικός χώρος V επί του $\mathbb{F}$ και Z, W δύο υπόχωροι αυτού. Αν $V = Z + W$ και $Z \cap W = \{0_V\}$, τότε ο V λέγεται το εσω άθροισμα των υπόχωρων Z και W και συμβολίζεται με

$$V = Z \oplus W.$$

Πρόταση

2.3

Έστω V ένας διανυσματικός χώρος επί του $\mathbb{F}$ και Z, W δύο υπόχωροι του. Τα παρακάτω είναι ισοδύναμα:

(1) $V = Z \oplus W$

(2) κάθε στοιχείο του $V \in V$ γράφεται με μοναδικό τρόπο ως $v = z + w$, $z \in Z$ και $w \in W$.

(Ανταδίδει αν $v = z + w = z' + w'$ με $z, z' \in Z$ και $w, w' \in W$ τότε $z = z'$ και $w = w'$).

Απόδειξη. Έστω $V = Z \oplus W$. Από τον ορισμό προκύπτει ότι κάθε $v \in V$ γράφεται ως άθροισμα $v = z + w$, $z \in Z$ και $w \in W$.

Έστω ότι υπάρχουν και $z' \in Z$ και $w' \in W$ τέτοια ώστε $v = z' + w'$. Τότε θα ισχύει ότι

$$z + w = z' + w' \iff$$

$$z - z' = w' - w$$

Συνεπώς το στοιχείο $z-z' = w'-w$ θα ηρπεί
αυτίκα και έρω Z και έρω W , δηλαδή

$$z-z' = w'-w \in Z \cap W$$

Όπως το μοναδικό στοιχείο τωσ τωσ είναι τω
 0_V . Ενότίνως $z-z' = 0_V$ και $w'-w = 0_V \Leftrightarrow$
 $z=z'$ και $w=w'$

Αντιστροφώς: Έρω ότι κάθε $v \in V$ γράφεται
μοναδικά ως $v = z+w$, $z \in Z$ και $w \in W$. Έρω
ένα τωχάιο $v = z+w \in Z \cap W$. Τότε τω
μπορεί να γράφει $v = v + 0_W = 0_Z + v$. (Οτόσο
ίχίει ότι $0_V = 0_Z = 0_W$) Επειδή το v γράφεται μονα-
δικά ως $v = z+w$ θα ηρπεί $z = 0_V$ και $w = 0_W$
όπότε τελικά $v = 0_V$ και τελικά $Z \cap W = \{0_V\}$.
ενότίνως $V = Z \oplus W$.

Ορίσός

2.4:

Έρω ένας διανυστατικός χίπος V επί του F και
 Z ένα ^{μη κενό} υποσύνολό του. Ένα στοιχείο $v \in V$ θα λέγεται
γραμμικός συνδυασμός στοιχείων του Z , αν υπάρχει
 $\lambda_1, \lambda_2, \dots, \lambda_k \in F$ και $z_1, z_2, \dots, z_k \in Z$ τέτοια
ώστε

$$v = \sum_{i=1}^k \lambda_i z_i = \lambda_1 z_1 + \lambda_2 z_2 + \dots + \lambda_k z_k$$

Θεώρημα

2.1:

Έρω V ένας διανυστατικός χίπος και Z ένα
μη κενό υποσύνολό του. Το σύνολο των γραμμικών
συνδυασμών στοιχείων του Z είναι ένας υπόχωρος του
 V .

Απόδειξη: Αν $\langle Z \rangle$ το σύνολο των γραμμικών
συνδυασμών των στοιχείων του Z , επειδή $Z \neq \emptyset$ θα

υπάρχει τουλάχιστον ένα στοιχείο $\alpha \in Z$. Το $O_F \cdot \alpha$ θα ανήκει στο $\langle Z \rangle$. Όπως $O_F \cdot \alpha = O_V$, συνεπώς $O_V \in \langle Z \rangle$. Έστω ω_1 και $\omega_2 \in \langle Z \rangle$. Τότε υπάρχουν $\lambda_i, \varphi_j \in F$ και $z_i, x_j \in Z$ για $i=1, \dots, k$ και $j=1, \dots, h$ τέτοια ώστε:

$$\omega_1 = \sum_{i=1}^k \lambda_i z_i \quad \text{και}$$

$$\omega_2 = \sum_{j=1}^h \varphi_j x_j$$

Το άθροισμα $\sum_{i=1}^k \lambda_i z_i + \sum_{j=1}^h \varphi_j x_j$ είναι ένας

γραμμικός συνδυασμός στοιχείων του Z . Επιπλέον για $\xi \in F$ τότε

$$\xi \omega_1 = \xi \sum_{i=1}^k \lambda_i z_i = \sum_{i=1}^k \xi \lambda_i z_i$$

είναι επίσης γραμμικός συνδυασμός στοιχείων του Z . Επομένως από τον ορισμό 2.2. ο $\langle Z \rangle$ είναι υπόχωρος του V .

Συμπεραίνουμε ότι το σύνολο των γραμμικών συνδυασμών $\langle Z \rangle$, στοιχείων του Z λέγεται υπόχωρος του V που παράγεται από το Z ή γραμμική διάνυσση του Z στον V . Επίσης λέμε ότι το σύνολο Z παράγει τον χώρο V ή ότι το σύνολο Z είναι ένα σύνολο γεννητόρων του V . Τέλος αν το σύνολο Z είναι πεπερασμένο, λέμε ότι ο διανυσματικός χώρος V είναι πεπερασμένα παραγόμενος.

Αν θεωρήσουμε το σύνολο των υποχώρων του V που περιέχουν το Z

$$S_Z = \{A \in \mathcal{P}(V) \mid A \subseteq V \text{ και } Z \subseteq A\}$$

Μπορούμε να ορίσουμε την ζοπή όλων των υποχώρων του V που περιέχουν το Z

$$Z^* = \bigcap_{A \in S_Z} A$$

Το σύνολο S_Z είναι μη κενό αφού περιέχει τουλάχιστον το V . Αποδεικνύεται ότι αν $Z \neq \emptyset$ τότε

$$\langle Z \rangle = Z^*$$

Πρόταση
2.4

Έστω V ένας διανυσματικός χώρος επί του $\mathbb{F}$ και Z ένα μη κενό υποσύνολό του. Τότε $\langle Z \rangle = Z^*$

Απόδειξη Αρκεί να δείψουμε ότι $\langle Z \rangle \subseteq Z^*$ και $Z^* \subseteq \langle Z \rangle$.

Έστω $z \in \langle Z \rangle$. Τότε υπάρχουν $\lambda_i \in \mathbb{F}$ και $x_i \in Z$ για $i=1, \dots, k$ τέτοια ώστε

$$z = \sum_{i=1}^k \lambda_i x_i$$

Επειδή κάθε σύνολο A της ζοπής Z^* περιέχει το Z (από τον ορισμό του S_Z) έπεται ότι

$$x_i \in Z^* \quad \forall i=1, \dots, k.$$

Επειδή ο Z^* είναι υπόχωρος του V τότε και

$$\sum_{i=1}^k \lambda_i x_i \in Z^* \Rightarrow$$

$$z \in Z^*$$

Επομένως $\langle Z \rangle \subseteq Z^*$.

Επιπλέον, από τον ορισμό του $\langle Z \rangle$ προκύπτει ότι $Z \subseteq \langle Z \rangle$, αφού αν $z \in Z$ τότε $z = 1 \cdot z$. Άρα ο $\langle Z \rangle$ είναι ένας υπόχωρος του V που περιέχει το Z . Άρα

$$\langle Z \rangle \in \mathcal{S}_Z \quad \text{και}$$

$$Z^* \subseteq \langle Z \rangle$$

Τελικά αφού $\langle Z \rangle \subseteq Z^*$ και $Z^* \subseteq \langle Z \rangle$ πρέπει $\langle Z \rangle = Z^*$.

Ορισμός
2.5

Ορίζεται ως υπόχωρος του V που παράγεται από το $\emptyset$ τον $\{0_V\}$, δηλαδή

$$\langle \emptyset \rangle = \{0_V\}.$$

2.1 Βάση Διανυσματικού Χώρου

Ας υποθέσουμε ότι $\Gamma = \{w_1, w_2, \dots, w_k\}$ ένα σύνολο γεννητήρων του διανυσματικού χώρου V (επί του σώματος $\mathbb{F}$). Αν μπορούμε να γράψουμε το w_k ως γραμμικό συνδυασμό των υπολοίπων, δηλαδή υπάρχουν μ_j για $j=1, 2, \dots, k-1$ τέτοια ώστε

$$w_k = \sum_{j=1}^{k-1} \mu_j w_j, \quad \mu_j \in \mathbb{F}$$

τότε κάθε άλλο $x \in V$ μπορεί να γραφτεί ως γραμμικός συνδυασμός των $w_1, w_2, \dots, w_{k-1}$. Από τον ορισμό θα υπάρχουν $\lambda_1, \lambda_2, \dots, \lambda_{k-1}$ τέτοια

$$x = \sum_{i=1}^k \lambda_i \omega_i =$$

$$\lambda_1 \omega_1 + \lambda_2 \omega_2 + \dots + \lambda_k \omega_k$$

$$\text{Όμως } \omega_k = \sum_{j=1}^{k-1} \mu_{kj} \omega_j = \mu_{k1} \omega_1 + \mu_{k2} \omega_2 + \dots + \mu_{k,k-1} \omega_{k-1}$$

Ανεκαθίσταται να πρέπει

$$x = \lambda_1 \omega_1 + \lambda_2 \omega_2 + \dots + \lambda_{k-1} \omega_{k-1} +$$

$$\lambda_k (\mu_{k1} \omega_1 + \mu_{k2} \omega_2 + \dots + \mu_{k,k-1} \omega_{k-1})$$

$$= (\lambda_1 + \lambda_k \mu_{k1}) \omega_1 + (\lambda_2 + \lambda_k \mu_{k2}) \omega_2 + \dots +$$

$$(\lambda_{k-1} + \lambda_k \mu_{k,k-1}) \omega_{k-1}$$

Αντὶς ἔτσι μποροῦμε νὰ γράψουμε τὸ x ὡς γραμμικὸ συνδυασμὸ τῶν $\omega_1, \omega_2, \dots, \omega_{k-1}$. Συνεπῶς τὸ ω_k δὲν εἶναι ἀναρτίμενο γιὰ τὴν περιγραφή τῶν στοιχείων τοῦ διανυσματικοῦ χώρου V .

Πρόταση

2.5

Ἐστω ἕνας διανυσματικὸς χώρος V ἐπὶ τοῦ $\mathbb{F}$, καὶ $\omega_1, \omega_2, \dots, \omega_k$ στοιχεῖα τοῦ V μὲ $k \geq 2$. Ἐὰν ἀπὸ τὰ $\omega_1, \omega_2, \dots, \omega_k$ εἶναι γραμμικὸς συνδυασμὸς τῶν υπολοίπων αὐτῶν καὶ τότε αὐτὸν ὑπάρχουν $\lambda_1, \lambda_2, \dots, \lambda_k \in \mathbb{F}$, ὅχι ὅλα μηδέν, τέτοια ὥστε

$$\lambda_1 \omega_1 + \lambda_2 \omega_2 + \dots + \lambda_k \omega_k = 0_V.$$

Ἀπόδειξη. Ἀς υποθέσουμε ὅτι γιὰ κάποιο i τὸ ω_i μπορεῖ νὰ γραφτεῖ ὡς γραμμικὸς συνδυασμὸς τῶν

υποδοίων. Αντάδι

$$\omega_j = \lambda_1 \omega_1 + \lambda_2 \omega_2 + \dots + \lambda_{i-1} \omega_{i-1} + \lambda_{i+1} \omega_{i+1} + \dots + \lambda_k \omega_k$$

Τότε $\lambda_1 \omega_1 + \lambda_2 \omega_2 + \dots + \lambda_{i-1} \omega_{i-1} + (-1) \omega_i + \lambda_{i+1} \omega_{i+1} + \dots + \lambda_k \omega_k = 0_V$.

Αντάδι για $\lambda_i = -1$ έχουμε το ζητούμενο.

Αντιεξήγηση Έστω ότι υπάρχουν $\lambda_1, \lambda_2, \dots, \lambda_k$ όχι όλα μηδέν τέτοια ώστε

$$\lambda_1 \omega_1 + \lambda_2 \omega_2 + \dots + \lambda_k \omega_k = 0_V$$

Από υπόθεση για κάποιο i το $\lambda_i \neq 0_{\mathbb{F}}$. Τότε μπορούμε να γράψουμε

$$-\lambda_i \omega_i = \lambda_1 \omega_1 + \lambda_2 \omega_2 + \dots + \lambda_{i-1} \omega_{i-1} + \lambda_{i+1} \omega_{i+1} + \dots + \lambda_k \omega_k$$

Αφού $\lambda_i \neq 0$ μπορούμε να διαιρέσουμε με $-\lambda_i$ οπότε:

$$\omega_i = \frac{\lambda_1}{-\lambda_i} \omega_1 + \frac{\lambda_2}{-\lambda_i} \omega_2 + \dots + \frac{\lambda_{i-1}}{-\lambda_i} \omega_{i-1} + \frac{\lambda_{i+1}}{-\lambda_i} \omega_{i+1} + \dots + \frac{\lambda_k}{-\lambda_i} \omega_k$$

Συνοψίζοντας το ω_i είναι γραμμικός συνδυασμός των $\omega_1, \omega_2, \dots, \omega_{i-1}, \omega_{i+1}, \dots, \omega_k$.

Η παραπάνω πρόταση μας δείχνει στην έννοια της γραμμικής ανεξαρτησίας:

Ορίστος Έστω ένας διανυσματικός χώρος V επί του $\mathbb{F}$
 2.5 και $w_1, w_2, \dots, w_k$ στοιχεία του V . Τα $w_1, w_2, \dots, w_k$
 θα λέγονται γραμμικά εξαρτημένα αν υπάρχουν
 στοιχεία του $\mathbb{F}$ $\lambda_1, \lambda_2, \dots, \lambda_k$ όχι όλα μηδέν
 τέτοια ώστε

$$\lambda_1 w_1 + \lambda_2 w_2 + \dots + \lambda_k w_k = 0_V.$$

Σε διαφορετική περίπτωση τα $w_1, w_2, \dots, w_k$ λέγονται
 γραμμικά ανεξάρτητα. (Τα $w_1, w_2, \dots, w_k$ θα είναι
 γραμμικά ανεξάρτητα αν κάθε σχέση της μορφής

$$\lambda_1 w_1 + \lambda_2 w_2 + \dots + \lambda_k w_k = 0_V \Rightarrow$$

$$\lambda_1 = \lambda_2 = \dots = \lambda_k = 0_V.)$$

Παράδειγμα 2.4 Θεωρούμε τα στοιχεία

$$\begin{pmatrix} -1 \\ 2 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \end{pmatrix} \text{ και } \begin{pmatrix} 2 \\ -4 \end{pmatrix}$$

του $\mathbb{R}^{2 \times 1}$. Θα εξετάσουμε αν είναι γραμμικά
 εξαρτημένα. Αν είναι θα υπάρχουν $\lambda_1, \lambda_2, \lambda_3 \in \mathbb{R}$
 όχι όλα μηδέν τέτοια ώστε

$$\lambda_1 \begin{pmatrix} -1 \\ 2 \end{pmatrix} + \lambda_2 \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \end{pmatrix} + \lambda_3 \begin{pmatrix} 2 \\ -4 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \end{pmatrix}$$

Η εξίσωση αυτή είναι ισοδύναμη με το σύστημα
 εξισώσεων

$$-\lambda_1 + \lambda_2 + 2\lambda_3 = 0 \quad (1)$$

$$2\lambda_1 + 2\lambda_2 - 4\lambda_3 = 0 \quad (2)$$

$$\lambda_1 = \lambda_2 + 2\lambda_3 \quad (*)$$

$$2(\lambda_2 + 2\lambda_3) - 4\lambda_3 = 0 \Leftrightarrow$$

$$2\lambda_2 + 4\lambda_3 - 4\lambda_3 = 0 \Leftrightarrow$$

$$2\lambda_2 = 0 \Rightarrow \lambda_2 = 0.$$

Επομένως $\lambda_1 = 2\lambda_3$ και

$$(**) \Rightarrow -2\lambda_3 + 2\lambda_3 = 0 \Leftrightarrow 0 = 0 \text{ που επαληθεύεται}$$

για οποιοδήποτε
 $\lambda_3 \in \mathbb{R}$

Επομένως για $\lambda_3 = 1 \Rightarrow \lambda_1 = 2$ και επομένως υπάρχουν μη μηδενικά λ_1, λ_3 ώστε η σχέση (1) και (2) να ισχύουν ($\lambda_2 = 0$).

Από τον ορισμό 2.5 μπορούμε να εξάγουμε το συμπέρασμα ότι τα στοιχεία $w_1, w_2, \dots, w_k$ ενός διανυσματικού χώρου V επί του $\mathbb{F}$, είναι γραμμικά εξαρτημένα αν το 0_V μπορεί να γραφτεί ως μη τετριμμένο γραμμικό συνδυασμό των $w_1, w_2, \dots, w_k$. Προφανώς αν ο μοναδικός τρόπος που μπορεί να γραφτεί το 0_V ως γραμμικός συνδυασμός των $w_1, w_2, \dots, w_k$ είναι ο τετριμμένος τότε τα $w_1, w_2, \dots, w_k$ είναι γραμμικά ανεξάρτητα. Η έννοια της γραμμικής εξαρτησης - ανεξαρτησίας επεκτείνεται και σε πεπερασμένα μη κενά υποσύνολα του διανυσματικού χώρου V (επί του $\mathbb{F}$).

Το συγκεκριμένα αν $X = \{x_1, \dots, x_k\}$ είναι ένα υποσύνολο του V , το X θα λέγεται γραμμικά εξαρτημένο (αντίστοιχα ανεξάρτητο) αν τα $x_1, x_2, \dots, x_k$ είναι γραμμικά εξαρτημένα (αντίστοιχα ανεξάρτητα). Τέλος ένα άπειρο υποσύνολο X του V θα λέγεται γραμμικά εξαρτημένο (αντίστοιχα ανεξάρτητο) αν έχει ^{μη κενό} πεπερασμένο υποσύνολο $S \subseteq X$ που είναι γραμμικά

μικά εξαρτημένο (αντίστροφα ανεξάρτητο)

Εύκολα μπορεί να αποδειχθεί ότι αν X είναι ένα

μη κενό πεπερασμένο γραμμικά εξαρτημένο υποσύνολο του V , τότε και κάθε μη κενό πεπερασμένο υποσύνολο του V που το περιέχει ($X \subseteq S$) θα είναι γραμμικά εξαρτημένο. Αντίστροφα αν το X είναι μη κενό πεπερασμένο γραμμικά ανεξάρτητο σύνολο, τότε και κάθε υποσύνολο του X θα είναι γραμμικά ανεξάρτητο.

Ορισμός 2.6 Έστω ένας διανυσματικός χώρος V επί του F και B ένα υποσύνολο του. Το B θα λέγεται βάση του V αν

- (a) το σύνολο B είναι γραμμικά ανεξάρτητο
- (b) το σύνολο B παράγει τον χώρο V , δηλαδή $\langle B \rangle = V$.

Παράδειγμα 2.5 Θεωρούμε τα στοιχεία $e_1 = (1, 0, 0)$, $e_2 = (0, 1, 0)$ και $e_3 = (0, 0, 1)$ του $\mathbb{R}^3$. Αν $x = (x_1, x_2, x_3)$ είναι στοιχείο του $\mathbb{R}^3$ ($x_1, x_2, x_3 \in \mathbb{R}$) τότε

$$x = x_1 e_1 + x_2 e_2 + x_3 e_3$$

Συνεπώς $\mathbb{R}^3 = \langle e_1, e_2, e_3 \rangle$. Επιπλέον εύκολα μπορεί να δείξει ότι τα e_1, e_2, e_3 είναι γραμμικά ανεξάρτητα: Έστω $\lambda_1, \lambda_2, \lambda_3 \in \mathbb{R}$.

$$\lambda_1 e_1 + \lambda_2 e_2 + \lambda_3 e_3 = 0_{\mathbb{R}^3} \Rightarrow$$

$$\lambda_1 (1, 0, 0) + \lambda_2 (0, 1, 0) + \lambda_3 (0, 0, 1) = (0, 0, 0) \Leftrightarrow$$

$$(\lambda_1, 0, 0) + (0, \lambda_2, 0) + (0, 0, \lambda_3) = (0, 0, 0) \Leftrightarrow$$

$$(\lambda_1, \lambda_2, \lambda_3) = (0, 0, 0) \Rightarrow \lambda_1 = 0, \lambda_2 = 0, \lambda_3 = 0$$

Ανταξίη όλα τα $\lambda_i, i=1,2,3$ είναι 0. Άρα το σύνολο $B = \{e_1, e_2, e_3\}$ είναι βάση του $\mathbb{R}^3$.

Το B συνήθως αναφέρεται και ως κανονική βάση του $\mathbb{R}^3$.

Όμοια μπορείτε να δείψετε ότι τα στοιχεία του $\mathbb{R}^k$, $e_1 = (1, 0, \dots, 0)$, $e_2 = (0, 1, 0, \dots, 0)$ κ.ο.κ. έως $e_k = (0, \dots, 0, 1)$ είναι βάση του $\mathbb{R}^k$.

2.2 Διάσταση Διανυσματικού Χώρου.

Από την ανάλυση του προηγούμενου μπορούμε εύκολα να συμπεράνουμε ότι αν ένας διανυσματικός χώρος V επί του $\mathbb{F}$ έχει μια βάση με k στοιχεία, τότε κάθε βάση του V είναι πεπερασμένη και έχει k στοιχεία. Επιπλέον αν ο V παράγεται από k στοιχεία, τότε κάθε υποσύνολό του που περιέχει $k+1$ στοιχεία είναι γραμμικά εξαρτημένο. Με αυτά οδηγούμαστε και στο επόμενο θεώρημα:

Θεώρημα

2.2.

Έστω ένας διανυσματικός χώρος V , πεπερασμένα παραγόμενος επί του $\mathbb{F}$. Τότε ο V έχει τουλάχιστον μια βάση πεπερασμένη.

Απόδειξη Αν $V \neq \{0_V\}$, υπάρχει $a \in V$ με $a \neq 0_V$. Το a είναι γραμμικά ανεξάρτητο και επομένως θα υπάρχει μια πεπερασμένη βάση του V (έστω B), εστω οπότε θα ανήκει στο $a \in B$. Για $V = \{0_V\}$ τότε βάση του V είναι το κενό σύνολο, καθώς $V = \langle \emptyset \rangle$.

Παρατήρηση

2.3

Για ένα διανυσματικό χώρο V που είναι πεπερασμένα παραγόμενος επί του $\mathbb{F}$, με $V \neq \{0_V\}$ και $Z = \{z_1, z_2, \dots, z_k\}$ ένα σύνολο γεννητόρων του V θα ισχύει $V = \langle Z \rangle$. Ένας τρόπος να βρεθεί μια βάση του V που θα είναι υποσύνολο του Z έχει ως εξής:

(α) Αν το Z είναι γραμμικά ανεξάρτητο, τότε αυτό θα αποτελεί και τη ζητούμενη βάση καθώς το Z παράγει τον V .

(β) Αν το Z δεν είναι γραμμικά ανεξάρτητο, τότε κάποιο από τα στοιχεία του Z μπορεί να γραφεί ως γραμμικός συνδυασμός των υπολοίπων, έστω το z_k (χωρίς βλάβη της γενικότητας)

$$z_k = \beta_1 z_1 + \beta_2 z_2 + \dots + \beta_{k-1} z_{k-1}$$

Το σύνολο $\{z_1, z_2, \dots, z_{k-1}\}$ είναι ένα σύνολο γεννητόρων του V . Αν είναι γραμμικά ανεξάρτητο βρήκαμε το ζητούμενο σύνολο που αποτελεί βάση του V . Σε διαφορετική περίπτωση επαναλαμβάνουμε το βήμα αυτό αφαιρώντας ένα ακόμα στοιχείο του συνόλου κ.ο.κ., έως ότου καταλήξουμε σε ένα σύνολο γραμμικά ανεξάρτητο που θα είναι και η βάση του χώρου.

Από την παρατήρηση 2.2 προκύπτει ότι κάθε βάση ενός διανυσματικού χώρου V είναι πεπερασμένη, και ότι αν B_1 και B_2 είναι δύο διαφορετικές βάσεις του V , τότε αυτές θα έχουν το ίδιο πλήθος στοιχείων. Συνεπώς το πλήθος των στοιχείων μιας βάσης ενός διανυσματικού χώρου V δεν εξαρτάται από την ίδια τη βάση στον οποία ανήκουν αλλά από το διανυσματικό χώρο V .

Ορισμός 2.7 Έστω ένας διανυσματικός χώρος V πεπερασμένα παραγόμενος επί του $\mathbb{F}$. Ο αριθμός των στοιχείων μιας βάσης του V , ονομάζεται **διάσταση** του χώρου και συμβολίζεται με $\dim_{\mathbb{F}} V$.

Παράδειγμα 2.6 (α) Στο διανυσματικό χώρο $\mathbb{R}^3$ είδαμε στο παράδειγμα 2.5 ότι τα στοιχεία $e_1 = (1, 0, 0)$, $e_2 = (0, 1, 0)$ και $e_3 = (0, 0, 1)$ παράγουν τον $\mathbb{R}^3$ και είναι γραμμικά ανεξάρτητα. Άρα αποτελούν βάση του $\mathbb{R}^3$ και το πλήθος (3) δίνει και τη διάσταση του $\mathbb{R}^3$. Επομένως $\dim \mathbb{R}^3 = 3$.

(β) Παρόμοια μπορεί να δείξει ότι για του $\mathbb{R}^n$ τα στοιχεία $e_1 = (1, 0, \dots, 0)$, $e_2 = (0, 1, 0, \dots, 0)$, ..., $e_n = (0, 0, \dots, 0, 1)$ είναι βάση του $\mathbb{R}^n$ και επομένως $\dim \mathbb{R}^n = n$.

(γ) Για τον διανυσματικό χώρο $\mathbb{R}_v[x]$ των πολυωνύμων μιας μεταβλητής με πραγματικούς συντελεστές και βαθμού το πολύ v , τα πολυώνυμα:

$$p_0(x) = 1, \quad p_1(x) = x, \quad p_2(x) = x^2, \quad \dots, \quad p_v(x) = x^v$$

είναι γραμμικά ανεξάρτητα στοιχεία του $\mathbb{R}_v[x]$ και μπορεί να δείξει ότι παράγουν του $\mathbb{R}_v[x]$. Συνεπώς αποτελούν βάση του χώρου και ισχύει

$$\dim \mathbb{R}_v[x] = v + 1.$$

2.3 Ιδιότητες Διάστασης Διανυσματικού Χώρου και Βάσεων

Πρόταση
2.6

Έστω V ένας διανυσματικός χώρος πεπερασμένης διάστασης επί του $\mathbb{F}$ και W ένας υπόχωρος του. Τότε ισχύουν τα ακόλουθα:

(α) $\dim_{\mathbb{F}} W \leq \dim_{\mathbb{F}} V$

(β) $W = V$ αν και μόνο αν $\dim_{\mathbb{F}} W = \dim_{\mathbb{F}} V$.

Απόδειξη (α) Έστω B_1 μια βάση του W . Το B_1 είναι γραμμικά ανεξάρτητα υποσύνολο του V και επομένως θα υπάρχει βάση B_2 του V τέτοια ώστε $B_1 \subseteq B_2$. Άρα αναγκαστικά $\dim_{\mathbb{F}} W \leq \dim_{\mathbb{F}} V$, καθότι αφού $B_1 \subseteq B_2$ το πλήθος των στοιχείων του B_1 είναι το πολύ ίσο με το πλήθος των στοιχείων του B_2 .

(β) Αν $W = V$ τότε προφανώς $\dim_{\mathbb{F}} W = \dim_{\mathbb{F}} V$. Θα εξετασούμε το αντίστροφο. Έστω $\dim_{\mathbb{F}} W = \dim_{\mathbb{F}} V$, και B_1 μια βάση του W . Τότε υπάρχει μια βάση B_2 του V με $B_1 \subseteq B_2$. Το πλήθος των ^{στοιχείων των} B_1 και B_2 είναι $\dim_{\mathbb{F}} W$ και $\dim_{\mathbb{F}} V$ αντίστοιχα, δηλαδή B_1 και B_2 έχουν το ίδιο πλήθος στοιχείων. Άρα το B_1 είναι βάση του V (και το B_2 είναι βάση του W) επομένως $W = V$.

Θεώρημα
2.3

Έστω V ένας διανυσματικός χώρος επί του $\mathbb{F}$ και U, W δύο υπόχωροι του πεπερασμένης διάστασης. Τότε

(α) Ο υπόχωρος $U + W$ έχει πεπερασμένη διάσταση
(β) $\dim_{\mathbb{F}} (U + W) = \dim_{\mathbb{F}} U + \dim_{\mathbb{F}} W - \dim_{\mathbb{F}} (U \cap W)$

Απόδειξη Η τομή $U \cap W$ είναι υπόχωρος του V , αλλά

και των U και W , και U, W είναι πεπερασμένων διαστάσεων, τότε και ο $U \cap W$ είναι πεπερασμένης διάστασης. Έστω μια βάση $\{x_1, x_2, \dots, x_k\}$ του $U \cap W$. Η βάση αυτή μπορεί να επεκταθεί σε μια βάση

$$B_1 = \{x_1, x_2, \dots, x_k, u_1, u_2, \dots, u_j\} \text{ του } U$$

και αντίστοιχα σε μια βάση

$$B_2 = \{x_1, x_2, \dots, x_k, w_1, w_2, \dots, w_i\} \text{ του } W.$$

Θα δείξουμε ότι η συζή των δύο βάσεων $B_1 \cup B_2$ είναι βάση του $U+W$. Κάθε στοιχείο του $U+W$ γράφεται ως $z = u + w$, $u \in U$ και $w \in W$. Κάθε στοιχείο $u \in U$ μπορεί να γραφεί ως γραμμικός συνδυασμός των στοιχείων της βάσης B_1 :

$$u = \lambda_1 x_1 + \lambda_2 x_2 + \dots + \lambda_k x_k + \lambda_{k+1} u_1 + \dots + \lambda_{k+j} u_j$$

Ομοίως για το $w \in W$ και τα στοιχεία της B_2

$$w = \beta_1 x_1 + \beta_2 x_2 + \dots + \beta_k x_k + \beta_{k+1} w_1 + \dots + \beta_{k+i} w_i$$

Επομένως (προσθέτοντας κατά μέλη) το $u+w$ θα είναι:

$$z = u + w = (\lambda_1 + \beta_1) x_1 + (\lambda_2 + \beta_2) x_2 + \dots + (\lambda_k + \beta_k) x_k + \lambda_{k+1} u_1 + \dots + \lambda_{k+j} u_j + \beta_{k+1} w_1 + \dots + \beta_{k+i} w_i$$

Αντάπη το z είναι γραμμικός συνδυασμός των $\{x_1, x_2, \dots, x_k, u_1, u_2, \dots, u_j, w_1, w_2, \dots, w_i\}$. Το σύνολο αυτό παράγει τον $U+W$. Αρκεί να δείξουμε ότι είναι και γραμμικά ανεξάρτητο. Έστω ένας γραμμικός συνδυασμός ίσος με 0 .

$$\mu_1 x_1 + \mu_2 x_2 + \dots + \mu_k x_k + \pi_1 u_1 + \pi_2 u_2 + \dots + \pi_j u_j + \rho_1 \omega_1 + \dots + \rho_i \omega_i = 0.$$

Λινοντας ως προς τα ω θα έχουμε

$$\mu_1 x_1 + \mu_2 x_2 + \dots + \mu_k x_k + \pi_1 u_1 + \pi_2 u_2 + \dots + \pi_j u_j = -\rho_1 \omega_1 - \rho_2 \omega_2 - \dots - \rho_i \omega_i = z_0 \quad (1)$$

Το z_0 θα ανήκει και στον U και στον W άρα και στον κοινό χώρο $U \cap W$. Η σχέση (1) μπορεί να γραφτεί ως

$$z_0 = \varphi_1 x_1 + \varphi_2 x_2 + \dots + \varphi_k x_k = -\rho_1 \omega_1 - \rho_2 \omega_2 - \dots - \rho_i \omega_i$$

$$\Rightarrow \varphi_1 x_1 + \varphi_2 x_2 + \dots + \varphi_k x_k + \rho_1 \omega_1 + \dots + \rho_i \omega_i = 0_V.$$

Το σύνολο $\{x_1, x_2, \dots, x_k, \omega_1, \omega_2, \dots, \omega_i\}$ είναι

μία βάση του W . Ενδεώς

$$\varphi_1 = \varphi_2 = \dots = \varphi_k = \rho_1 = \rho_2 = \dots = \rho_i = 0_{\mathbb{F}}$$

Άρα το σύνολο $\{x_1, x_2, \dots, x_k, u_1, u_2, \dots, u_j, \omega_1, \omega_2, \dots, \omega_i\}$

είναι βάση του $U+W$.

$$\dim_{\mathbb{F}} U+W = k+j+i$$

$$\dim_{\mathbb{F}} U = k+j, \quad \dim_{\mathbb{F}} W = k+i \quad \text{και}$$

$$\dim_{\mathbb{F}} U \cap W = k. \quad \text{Συνεπώς}$$

$$\dim_{\mathbb{F}} U+W = \dim_{\mathbb{F}} U + \dim_{\mathbb{F}} W - \dim_{\mathbb{F}} U \cap W$$

Θεώρημα 24. Έστω ένας διανυσματικός χώρος V επί του $\mathbb{F}$ και $B = \{b_1, b_2, \dots, b_k\}$ ένα σύνολο γεννητόρων του V . Αν $U_p = \{u_1, u_2, \dots, u_p\}$ ένα γραμμικά ανεξάρτητο υποσύνολο του V , τότε υπάρχει ένα υποσύνολο B_p του B με $k-p$ στοιχεία, έτσι ώστε $V = \langle B_p \cup U_p \rangle$.
 Επιπλέον αν το σύνολο B είναι για βάση του V τότε και το σύνολο $B_p \cup U_p$ είναι βάση του V .

Απόδειξη Θα πρέπει $p \leq k$ (διαφορετικά το B θα είναι γραμμικά εξαρτημένο)

Για $p=1$ θα είναι $U_1 = \{u_1\}$. Το u_1 είναι γραμμικά ανεξάρτητο άρα $u_1 \neq 0_V$. Επειδή το $B = \{b_1, b_2, \dots, b_k\}$ παράγει τον V , θα υπάρχουν $\lambda_1, \lambda_2, \dots, \lambda_k$ τέτοια ώστε

$$u_1 = \lambda_1 b_1 + \lambda_2 b_2 + \dots + \lambda_k b_k$$

Αν $\lambda_1 = \lambda_2 = \dots = \lambda_k = 0_{\mathbb{F}}$ τότε $u_1 = 0_V$. Άρα για τουλάχιστον ένα i : $1 \leq i \leq k$ θα είναι $\lambda_i \neq 0_{\mathbb{F}}$. Χωρίς βλάβη εις γενικότητα έστω $\lambda_1 \neq 0_{\mathbb{F}}$. Λίνοντας ως προς b_1 θα έχουμε ότι

$$b_1 = (1/\lambda_1) u_1 - (\lambda_2/\lambda_1) b_2 - \dots - (\lambda_k/\lambda_1) b_k$$

οπότε $V = \langle \{u_1\} \cup \{b_2, b_3, \dots, b_k\} \rangle$

$$= \langle U_1 \cup \{b_2, b_3, \dots, b_k\} \rangle$$

Έστω $p > 1$. Υποθέτουμε ότι ισχύει για $p-1$, και θα δείξουμε ότι ισχύει και για p . Από την επαγωγική υπόθεση υπάρχει $B_{p-1} \subseteq \{b_1, b_2, \dots, b_k\}$ με

$$B_{p-1} = \{b'_1, b'_2, \dots, b'_{k-(p-1)}\} \text{ και}$$

$$V = \langle \{u_1, u_2, \dots, u_{p-1}\} \cup \{b'_1, b'_2, \dots, b'_{k-(p-1)}\} \rangle$$

Εστω $u_p \in V$ θα ηρῆνει

$$u_p = \lambda_1 u_1 + \lambda_2 u_2 + \dots + \lambda_{p-1} u_{p-1} + \varphi_1 b'_1 + \varphi_2 b'_2 + \dots + \varphi_{k-(p-1)} b'_{k-(p-1)}$$

Αν $\varphi_1 = \varphi_2 = \dots = \varphi_{k-(p-1)} = 0_F$ τα $u_1, u_2, \dots, u_{p-1}, u_p$ είναι γραμμικά εξαρτημένα. Άρα υπάρχει $i \in \{1, 2, \dots, k-(p-1)\}$ για το οποίο $\varphi_i \neq 0_F$

Όπως και ηρῆν δίνοντας ως προς b'_i θα ἔχετε

$$b'_i = \frac{1}{\varphi_i} (u_p - \lambda_1 u_1 - \dots - \lambda_{p-1} u_{p-1} - \varphi_1 b'_1 - \dots - \varphi_{i-1} b'_{i-1} - \dots - \varphi_{k-(p-1)} b'_{k-(p-1)})$$

και ο V γράφεται ως

$$V = \langle \{u_1, u_2, \dots, u_p\} \cup \{b'_1, b'_2, \dots, b'_{k-(p-1)}\} \rangle$$

Αν το $\{b_1, b_2, \dots, b_k\}$ είναι βάση του V τότε και

το $B_p \cup U_p$ θα είναι βάση του V . καθώς κάθε στοιχείο του V μπορεί να γραφεί ως γραμμικός συνδυασμός στοιχείων του $B_p \cup U_p$ όπως δείξατε και το $B_p \cup U_p$ είναι γραμμικά ανεξάρτητο. (γιατί?)

Άμεση συνέπεια των ορισμών είναι και η ακόλουθη πρόταση:

Πρόταση
2.7

Έστω ένας διανυσματικός χώρος V επί του F και $B = \{b_1, b_2, \dots, b_k\}$ μια βάση του V . Αν $U \subseteq B$ και $W = B \setminus U$ τότε

$$V = \langle U \rangle \oplus \langle W \rangle$$

Απόδειξη Αφαιρεθείτε ως άμεση